

et KOSTNICKÉ JISKRY Evangelický týdeník

3/2016

20. ledna 2016

✦ ročník 101



cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde

3. února 2016

Z obsahu

** Jste stavbou*

** Správné slyšení*

Poselství k neděli Septuagesimae



**NA ZÁVODNÍ DRÁZE
1 K 9,24–27**

Nikdy jsem neměl rád individuální sportovní disciplíny. Co je na tom běžet jako šílenec, skočit o půl centimetru dál, hodit oštěp nebo kouli do co největší dálky, nebo praštit s větš

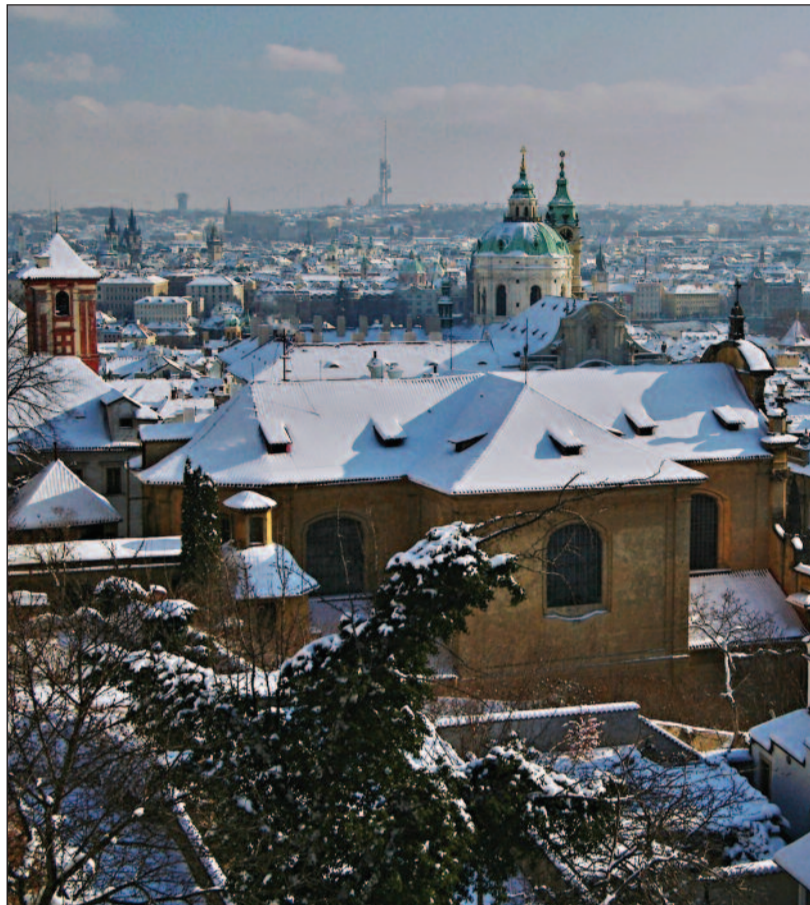
silou než ten druhý? Abych si mohl na políčku skládat poháry a věnce a diplomy? Nechápal jsem, co na tom lidi mají. A mnozí nechápali, co zase mně vadí. Možná mi na tom vadí ona nutnost vnitřní disciplíny, podrobení se všestranné kázni. Jsem prostě líný a mám rád to své pohodlíčko.

Apoštol Pavel nejspíš nebyl olympionik. Používá ale olympijskou terminologii, aby mi připomněl, že ten individuální závod běžím, ať chci nebo ne. Startem je mé narození. A cílem? Asi ta smrt na konci. Jako u nás všech.

On ten životní běh je vlastně dost náročný závod, nebo zápas, kdy člověk bojuje sám se sebou. Třeba mi stačí nebýt tím prvním a dál než ke konci pozemského života se nedívám. Pak se nemusím nijak zvlášť namáhat. Prožiji si těch svých pár desítek let okresního závodění, dostanu v cíli několik vzpomínkových věnců a konec. Ovšem taky můžu

mít odvalu chtít víc, dostat se dál, být skutečně tím prvním na olympiádě. Předhonit své věčné pronásledovatele čas a smrt. Uniknout jim až na nejvyšší stupeň vítězů, kde už na mě nemohou. To však znamená, že pro to musím začít něco dělat. Podřídít se všestranné kázni, kterou mi doporučuje trenér Bůh a jeho asistent Pavel, abych měl sílu, odvahu a naději se dostat až do cíle pro odměnu nepomíjitelného věnce na nejvyšším stupni. Znamená to pro mě věřit mu, důvěřovat bezmezně jeho radám a nevztekát se hned, když mě i nějakou tou ranou donutí ke kázni, protože to já sám neudělám. Individuální sporty pořád nemám moc rád, ale těším se z toho, že mě individuálně Bůh miluje a čeká na mě v cíli mého životního závodu s věncem věčného života, a doufám, že tam skutečně doběhnu jako první ještě před sebou samým.

**Ondřej Pellar,
jáhen ČCE, Plzeň - západní sbor**



Srdce



Žijeme své všední i sváteční dny a zahlcení starostmi běžného živobytí přehlédneme snadno signály a znamení doby. Její posuny v našem vidění nebývají na prvním místě. Nahlédneme je, když překročíme horizont svého rozhledu a tak jak vertikála opouští přízemní rovi

nu, zvedneme oči k duchovním hodnotám. Ty nám pomohou ujistit se, zda je všechno tak jak to známe, anebo začne blikat červená kontrolka, signalizující nenápadnou, ale pro společnost výraznou změnu. Její dopady nakonec zakusíme také, i kdybychom zůstali bez zájmu, třeba jako pštrosi s hlavou v písku. Ignorování reality obvykle nepřináší kýžený poklid, ani nezaručuje vyváženosti bez případných následků.

První a nejdůležitější z Božích přikázání nás nabádá, abychom na prvním místě milovali Boha, a pak na druhém místě milovali svého bližního jako sebe samého. Jako svého bratra. Za sídlo lásky je obvykle označováno srdce. Kolem sebe vidáme různá srdíčka na blahopřáních, kyticích, dortech, přívěscích či piktogramech vytvořených zamilovanými na plotech a zdech. Obraz srdce napoví, že dotyčný vyznává svou náklonnost a lásku, bezbranný milující odhaluje své sympatie. Symbolem srdce vyjádříme snadněji těžko vyslovitelné city a slova. Srdcem máme rádi, a jak praví Antoine de Saint-Exupéry, jedině srdcem vidíme nejsprávněji.

Máj, opojný měsíc rozkvetlé přírody, bývá nazýván měsícem lásky. Před téměř jedenasedmdesáti roky byl zvlášť opojný, protože skončila druhá světová válka a spolu s rozkvétající přírodou mohl začít znovu kvést i mírový život. A právě v tomto měsíci loňského roku, před 8. květnem, Dnem vítězství, namaloval někdo neznámý jedno velké srdce uprostřed města na pomník rudoarmějce od brněnského sochaře Vincence Makovského. Bylo velké přes metr, v čele podstavce, přesně tam, kde kdysi býval nápis v češtině a ruštině, odkazující k osvoboditelům města Brna od německého fašismu. Srdce to bylo pěkné, ale neobvyklé. Jeho barva nebyla symbolicky červená, ale modrá a žlutá. Byly to národní barvy Ukrajiny. Jak jsou tyto dvě barvy v přírodě krásné a živé a připomínají nám vlnící se lány obilí pod modrou oblohou, v ploše srdce působily nezvykle odtažitě, jako by srdce bylo oslabené a chudokrevné. Kolem pomníku, jehož srdce

Dokončení na str. 2

Největší problém lidstva

O něm napsal veliký německý básník a filosof Goethe, že je nejen největší, ale také vlastní, jediný a nejhlubší problém dějin lidstva. Všechny ostatní problémy vyplývají z tohoto prvního, který básník pojmenoval jako boj mezi vírou a nevěrou. Pro mne je jeho scéna příliš široká a nepřehledná, proto ji nesmírně a srozumitelně zmenším a pojednám o jejím problému na malinkém prostoru jednoho člověka, jímž jsem ovšem já. Se svou kůží jdu na Agoru, to známé athénské řečniště, a povím, jak se problém víry a nevěry odehrával v duši a na obrazovce mého života.

Nezapomenu poznamenat, že jediné v křesťanství získala víra ústřední význam, islám, hinduismus a zvláště buddhismus ji neznají. Svůj vztah k božství neoznačují tak důvěrně a osobně, jak to naznačuje slovo víra. Jejich božstvo nechodilo mezi lidmi, tak jako chodil Ježíš mezi lidmi a povolal si z nich své učedníky, které miloval. Apoštol Pavel pak byl první, kdo označil tento vztah k Bohu pojmem víra a dal mu v náboženském jazyku absolutně převládající roli. Před ním ani po něm dlouho nikdo tak o víře nemluvil. Teprve z reformátorů to byl Luther, ten největší z nich, který oprášil víru od omylu, že by byla souhlasem s určitými náboženskými větami, a dal jí první a nejdůležitější místo v náboženském přemýšlení, mluvení a psaní. A nadto ji pochopil jako způsob existence a o člověku učil, že je buď ve víře, nebo v nevěře. Vymaňil ji ze zajetí, kam ji zavírali ti, kdo ji měli za zvláštní formu psycholo-

gického vědomí. Ještě se sluší poznamenat, že s Ježíšem je víra zakotvena historicky a osobně. Je lidská, dává lidské existenci skutečnou lidskost.

A nyní povězte, jaký význam ve vyznání „věřím v Ježíše Krista“ náleží slovu věřím a jak se toto slovo dotýká naší existence. Věřím - znamená, že nepatřím jen sám sobě, že mám Pána, jemuž náležím. Než jsem takto uvěřil, ozýval se ve mně přirozený člověk, který patří sobě a má v sebe důvěru a jistotu. Nepodrobuje se žádné moci ani žádné autoritě. Třebaže moci a podmínky tohoto světa dávají člověku pocítit svou moc, již nikdo neunikne, a vnucují se mu, přirozený člověk se chlubí, že přitom zůstal svým pánem. A je to tak, žádná morálka nad ním nezvítězí, žádné náboženství se ho nezmocní a on se žádné filosofii neoddá celou svou bytostí. Přiroze-

ný člověk zůstává svým pánem a toto jeho bláznovství se neprosadí v tom, aby člověk poznal, že je hříšník, dokud ho nepotká Bůh. Ten živý Pán, který mu dá poznat, že právě svým domyšlivým vystupováním a panstvím dokazuje, že je hříšník. Teprve víra, která se zrodí ze setkání s Ježíšem, se toho člověka zmocní a odhalí jeho panování nad sebou jako bláznovství. V tom setkání jde o to, kdo tu bude pánem: já, nebo ty. Víra mu diktuje, aby přiznal: Ty jsi Pán, ne sobě, ale tobě patřím.

O tomto zrodu věřícího je nutno zopakovat, že neopustil své panování nad sebou pod nápořem vnějších okolností; ty mohou uvést jeho solipsismus (panování nad sebou) do zmatku, ale ten vždy nakonec zvládne svým myšlením. Avšak co ho vyvede z míry, není to neosobní, ale to, co přichází k němu jako ty, jako skutečná osoba, která hned zpochybňuje jeho solipsismus a obsadí jeho místo. Teprve když lidské ty dokáže, aby se sklonil, aby se jeho nitro vzdalo jinému, silnějšímu, kterého uzná, že je nad ním, tato kapitulace se skutečně toliko jako historická událost, která změní solipsismus v přináležitost Bohu.

Když mu konečně Pán řekne, že mu náleží, uvede ho na místo, které je vedle něho, nejen pod ním, ale dobře vedle něho. Tato nová půda ho nese, zde se může cítit naprosto jistý. Tím, že i mne tak povýšil, mohl vyměnit bez lítosti tu půdu, která mne dříve nesla. Pán mi uděluje nové bytí, které je celé darem jeho milosti a já je přijímám s vděčností.

Josef Veselý

**Člověk a d'ábel,
ubohá dvojice,
v jediném srdci -
a Boha najít chce !
A vědí, že tu je,
a vědí, že není,
rvou se tak zuřivě
o svůj chléb denní,
že ani nevědí,
než v tom boji zajdou,
kdyby se odtrhli,
že Boha najdou.**

HOVHANNES IZAR

Z církví doma i ve světě

KARDINÁL NICHOLS BUDE SLOUŽIT NEŠPORY V KAPLI JINDŘICHA VIII.
Po 450 letech bude 9. února římskokatolický biskup slavit nešpory v Hampton Court Palace, v královském paláci na jihozápadním předměstí Londýna. Latinské nešpory bude slavit v kapli vybudované kancleřem Jindřicha VIII. kardinálem Thomasem Wolseyem. Kázat bude anglikánský biskup. Liturgii hodin bude předcházet ekumenická diskuse o vazbách pojících obě církve. Historickou událost zorganizovaly nadace Genesis Foundation a Choral Foundation. Královská kaple v Hampton Court a její hudebníci a skladatelé totiž sehráli klíčovou roli v rozvoji anglické chrámové hudby 16. a 17. století.

podle RaVat

ANGLIKÁNI SI VYŽÁDALI NA SVÉ ZASEDÁNÍ RELIKVIE SV. ŘEHOŘE
Anglikáni sahají ke kořenům křesťanství v Anglii, aby zachránili jednotu své církve. V polovině ledna se sjeli do Canterbury představitelé všech anglikánských komunit z celého světa. Debatovali o své budoucnosti, v situaci nejistoty způsobené kontroverzními kroky některých komunit v západním světě. Jde především o biskupská svěcení žen a homosexuálů či o žehnání homosexuálních svazků. Zasedání probíhalo za přítomnosti dvou významných relikvií, které připomínají počátky evangelizace Anglie. Jak řekl Vatikánskému rozhlasu P. Robert McCulloch, který za vatikánskou stranu doprovázel relikvie, jejich přítomnost v Canterbury má charakter skutečné pouti: „V sobotu a v neděli byly relikvie vystaveny i na veřejnosti v katedrále. Během týdne doprovázely zasedání představitelů anglikánského společenství. Přechováváné byly v kryptě canterburské katedrály, která byla vyhrazena výlučně pro arcibiskupy, kteří se účastnili setkání.“

podle RaVat

Srdce

Dokončení ze str. 1

nebylo možné přehlédnout, bylo rušno. Přítomna byla policie, vojáci i hasiči. Postávali kolem, hlídali a očividně čekali na rozhodnutí. Zůstane tu modrozluté srdce, či nezůstane? Kolem projížděly tramvaje, plné cestujících, kteří si nemohli srdce nepovšimnout. Co se jim vybavilo v myšlenkách? Byl to otazník, sympatie, nevole, bylo to zadostiučinění? Možná divákům na mysli vyvstala úzkost při pomýšlení, jak by nám Čechům a Slovanům asi bylo, kdyby se Hitlerovy plány uskutečnily... Vždyť bychom tu už dávno nežili! Možná že vzdali padlým poklonu, možná pocítili za roky minulé totality i mnohé výčitky. Namalované srdce vzbuzovalo hned několik protichůdných pocitů. Mohlo být vyjádřením lásky jen k Ukrajině, projevem averze k Rudé armádě, zlehčením jejího přínosu i obětí k ukončení druhé světové války. To by bylo první vysvětlení. Jenže Ukrajinci byli součástí této armády a nesli společně tíhu přetěžkých bojů. I oni pokládali své životy jako jejich slovanští bratři Rusové. Tam byly největší ztráty a oběti. Nezdá se, že by namalované srdce bylo znamením nelásky či dokonce nenávisti. Ruka vyrývající srdce do kmenů stromů tajnou lásku nejen zviditelňuje, ale i adresuje. Možná chtěli ti, kdo srdce potajmu malovali, vyjádřit právě to. Navzdory posunu doby i současné averzi Ukrajiny ke všemu ruskému, namalovali symbol lásky právě na pomník rudoarmějce. Podepsali se jako odesílatel svými barvami. Na pomníku Vítězství dali možná najevo, že láska vítězí nad nenávistí. Že spolu s pravdou vítězí i nad lží. Srdce je přece sídlem a symbolem lásky. Dnes se již pravý důvod, proč bylo modrozluté srdce na pomníku namalováno, nedovíme. Netrvalo dlouho, srdce bylo smyto a pomník zůstal prázdný jako dřív. Bez srdce a beze slov. Přesto tato událost mnohé citlivější kolemjdoucí chytla za srdce. Možná věděli a možná také ne, že i když je srdce symbol lásky, je lidské srdce nejpřevrácenější; kdo vyrozumí jemu? Bible nám o tom podává nejeden důkaz. Přestože je Božím přáním, abychom milovali své bližní jako sebe samé, brzy čteme, jak Kain zabil svého bratra Ábela. Stačilo málo k hněvu a nenávisti. Kdyby Kain svému bratru Boží přízeň přál, nemuselo dojít na nejhorší. Snad by také brzy okusil hřejivé paprsky Božího zalíbení. Po činu nelásky se stal Kain vyvržencem a bédným běžencem. Ztratil klid a nic nebylo jako dříve. Nezabavil se už obav o svůj život. Znamé přísloví praví „přej a bude ti přáno“. Je přece mnohem lepší těšit se z úspěchů svého bratra, než zahořknout a dokonce mu sáhnout na život. Vždy je lepší milovat než hněvat se a nenávidět. Hněv, závist a nenávisť vůbec neprospívají našemu zdraví. Vedou k zahořklosti a nespokojenému životu, nemocem a bédám. Jejich konce nebývají radostné a ve svém nárůstu působí i škody a války. Kdo však dokáže milovat, odpouštět a ovládat svou mysl? Kdo odolá a nenechá se strhnout, i když k opačnému postoji mohou existovat důvody? Šance naštěstí existuje. Ne nadarmo prosí žalmista Boha: „Srdce čisté stvoř mi, ó Bože, a Ducha přímého obnov ve vnitřnostech mých!“ A tak můžeme i my vyslovit tichou prosbu: „Vládni ty sám, Bože, mému srdci, vždyť ty jsi Pravda a Láska. Tvé slovo je Světlo, které mi svítí na cestu.“ Srdce kamenné lze proměnit v srdce živé a masité, milující. Kamenné srdce není symbolem a sídlem lásky. S kamenným srdcem nelze milovat nikoho, jen sebe. A tak dávejme pozor na svou mysl i na své srdce. Nedávejme v něm místo Zlému. Hlídejme, aby v nás nezakořenila semínka sobectví a nenávisti.

I když kolem nás rostla jak houby po dešti.

Eva Žárská

Neznámá toleranční modlitebna v centru Prahy – kolébka pražských evangelických sborů

Když jsme se v únoru 2014 v rámci průzkumu tolerančních modliteben s ing. Markem Fajmanem vydali do Prahy, netušili jsme, že naše hledání bude korunováno takovým úspěchem. Přečtením knihy Ferdinanda Hrejsy (*F. Hrejsa: Dějiny české evangelické církve v Praze a ve středních Čechách v posledních 250 letech, Praha 1927*) jsme byli detailně seznámeni s historií nelehkých počátků tolerančních sborů v Praze. Nám však šlo o to, najít a prozkoumat budovu, kde se po Tolerančním patentu vše odehrávalo – kolébkou pražských sborů. Z Hlavního nádraží jsme šli Jeruzalémskou ulicí kolem nádherně opravené Jubilejní synagogy k Prašné bráně a odtud dál do Truhlářské. V ulici jsme nehledali dlouho – jediný neopravený dům byl naším cílem. Chvilí jsme čekali na úřednici z magistrátu, která nám ochotně přislíbila zajistit vstup do zamčeného objektu. Za námi proudily davy turistů, po špinavé, posprejované fasádě se však nikdo ani neohlédl. Nemohli tušit, čím je toto místo významné. Dům č. 8, č. p. 1113 se nachází na parcele č. 464 v katastrálním území Nové Město a jeho vlastníkem je v současné době Hlavní město Praha – městská část Praha 1. Jedná se o kulturní památku. Objekt vznikl sloučením dvou až tří gotických domů, přestavěný byl barokně v roce 1723 a klasicistně po roku 1784. Nazýván byl v průběhu dějin různě: „Na skále“, „Na pískách“, „dům Ratzenbeckský“. Nás zajímá jeho historie od roku 1781. Po vyhlášení Tolerančního patentu jako první vznikla v Praze v roce 1782 německá vojenská církev augšpurského vyznání (AV). Scházela se na Malé Straně v Morziniově paláci generála Wurmsera, který byl jejím patronem. V témže roce byl v Praze ustaven i český sbor AV. Tvořilo ho devět evangelických rodin z Prahy, ostatní byli z okolí. Ihned po založení sborů byl hledán kazatel. Pražané psali do Prešpurku faráři Institorisovi, zda by k nim nepřišel. Slova odpovědi nás dojmají ještě dnes: *„...sebe bych za šťastného uznal v tom jistém městě, v kterém někdy náš blahoslavené paměti Jan Hus porušenou církev zmužile počal byl reformovati, její nové smutné zbořenyiny poněkud skrze mne poopraviti...Ale k tomu je třeba ne ukonalých a již umdlévajících rukou, nýbrž čerstvých... Také je žádoucnó, aby v Praze kazatel ovládal dobře i německý jazyk...“* Institoris jim pak doporučil třicetiletého Matěje Markovice, který z Uher roku 1782 ještě před Vánoci do Prahy dojel a dočasně byl ubytován v hostinci Virchově „U černé růže“. Roku 1784 evangelici zakoupili dvoupodlažní dům č. 8 v Truhlářské ulici na Novém Městě. Taneční sál v patře domu byl přeměněn na modlitebnu pro 300 osob. Mezi okny za stolem Páně byla umístěna nízká kazatelna, která měla formu katedry. Prostor vyplňovaly dvě řady lavic. Po straně stály varhany (v archivu sboru se uvádí plat pro varhaníka a měchošlapa), později je zmiňovaná dřevěná křtitelnice a 4 tabulky na čísla písní, české verše z Písma v modlitebně se zdůrazňují ve smlouvě z roku 1789. Ostatní prostory objektu byly upraveny na byty duchovního, kostelníka, případně i kantora. K domu náležela farní zahrádka, která byla osázena jablo-



němi, broskvoněmi, švestkami a vinou révou. Od roku 1785 užíval modlitebnu na Truhlářské též německý sbor. Markovic kázal česky i německy, pečoval duchovně i o vojsko a navštěvoval garnisonní nemocnici. Ve starém kočáře či na saních objížděl rozsáhlou diasporu. Uvádí se, že byl vzdělaný a jemný, oblíben Čechy i Němci, podporoval i myšlenku spojení obou sborů. Večeři Páně vysluhoval dvěma způsoby: luteráni přijímali v kleče kalich a hostii do úst, reformovaní ve stoje kalich a chleba do rukou. Přes rostoucí počet věřících pastor s rodinou v Praze živořil. Umřel roku 1793 na souchotiny. V modlitebně byla pověšena cínová deska připomínající tohoto prvního pražského tolerančního faráře česko-německým textem (později byla přemístěna do kostela U Salvátora). Roku 1790 byla německému sboru AV i HV (helvetského vyznání) umožněna koupě kostela sv. Michaela v Jirchářích pod podmínkou, že bude zbourána věž, aby stavba splňovala podmínky Tolerančního patentu. Od tohoto požadavku bylo po složitém jednání a intervencích vlivných německých evangelíků naštěstí upuštěno. Modlitebna v Truhlářské ulici pak sloužila dále českému sboru, množily se však stížnosti, že modlitebna je malá, nestačí všem věřícím a mnozí se musí spokojit s tím, že zůstanou v předsíni, na schodech či na dvoře. V létě pak v tlačenici stojící posluchači až omdlévají. Roku 1859 zde musel být navíc podepřen strop. Po Protestantském patentu se konečně podařilo získat roku 1863 kostel U Salvátora, renesanční stavbu saských luteránů, postavenou v letech 1611-14. Již nepotřebný prostor v Truhlářské byl pronajat a opět užíván jako taneční sál. Ve sborovém archivu se dočítáme, že bez nájmu z církevního domu by sbor v polovině 19. století nemohl finančně obstát. Zmiňovány jsou sice poplatky za pastorační v trestnici, stále se však na plat faráře věřící těžce skládali. Na přelomu století byla již situace odlišná. Roku 1905 se sbor rozhodl už nadbytečný dům v Truhlářské ulici prodat a získané peníze užít na opravu U Salvátorského kostela. Teprve v roce 1846 se v Praze osamostatnil český sbor HV. K bohoslužbám užíval sál hostince v jezuitské zahradě na Malé Straně. Zapálený vikář Bedřich Vilém Košut získával stále více stoupenců. V revolučním roce 1848 konal v modlitebně na Truhlářské shromáždění k uctění památky padlých studentů, kteří *„...pro právo a svobodu své životy obětovali...“* Využívající politického uvolnění sepsali brzy poté společně evangelici AV i HV žádost císaři o rovnoprávnost. Košutovi se přes značné následné problémy s policií podařilo získat roku 1850 pro refor-

mované středověký kostel sv. Klimenta, k jehož koupi finančně přispěli i pražští Židé. Od tohoto roku měly již všechny původně v Truhlářské ulici sídlící pražské sbory své kostely. Prodaný dům č. 8 měl ve 20. století již zcela běžné využití: přízemí bylo změněno na obchody, velký sál v patře byl rozdělen příčkami na byty. Při prohlídce na místě samém v únoru 2014 jsme byli překvapeni, že dům dosud stojí. Objekt je neopravený, přízemí je zčásti využito komerčně, 1. patro a půda jsou prázdné, neužívané. Pozoruhodné je, že hmota domu a fasáda do ulice Truhlářské zůstaly při porovnání s rytinou z roku 1861 téměř nezměněny, je dochována i pavlač směrem do dvora. Některé dveře a okna pocházejí z 19. století. Sklepy a interiéry v přízemí (v jádru středověký objekt) jsou klenuté, v patře jsme identifikovali velký sál, osvětlený třemi okny z ulice, zabírající část domu vlevo od průjezdu a celé patro dvorního křídla až k pavlači. Orientaci znesnadňují novodobé zděné (odstranitelné) příčky dělící prostor bývalé modlitebny na menší místnosti. Na zdech jsou dosud dochovány historické omítky s řadou nátěrů, nelze vyloučit nálezy dekorativní výmalby doložené na kresbě z roku 1861, či nápisů česky psaných biblických veršů na zdech, zmiňovaných v pramenech. Tento nález je výzvou. Tomuto domu a lidem, kteří mladí zemřeli na evangelickém díle, něco dlužíme. Přínejmenším pamětní desku o historii domu. Naskytá se však daleko lákavější myšlenka: Nevyužitý objekt, kde 78 let konali čeští či němečtí evangelici různých vyznání služby Boží, na tomto místě – v centru Prahy, si přímo říká o zřízení evangelického muzea, které v naší republice citelně chybí a jehož založení zvažovali evangelici již roku 1895 po skončení Národopisné výstavy českoslovanské v Praze. Evangelické oddělení této výstavy se mělo stát základem pro muzeum evangelíků v českých zemích. Je nepochopitelné, že v první republice, tolik přející sjednocení Českobratrské církvi evangelické, se tato idea nerealizovala. Pak již bylo pozdě. V těžké době totality v provizorních podmínkách shromažďovala muzejní materiál ve Velké Lhotě u Dačic doc. Eva Melmuková. Bylo nám dáno dožít se svobody a být svědky, že si českobratrská církev opět po dlouhé době veřejně připomíná své dějiny slavením významných výročí, seznamuje veřejnost s postavami naší historie nezakresleně přes média, přímo svými slovy. Je na zváženou, zda nevěnovat úsilí vedle příležitostných akcí vytvořit místo trvalé - dům raději na skále než na pískách.

Marta Procházková

Bláznovství víry podle Jakuba

VÝKLAD JAKUBOVY EPIŠTOLY

PRVNÍ KAPITOLA

Pokračování z minulého čísla
Jako jiný a nežádoucí nebo maximálně trpěný. Jestliže vzápětí je řeč o zkouškách, plynou nejspíše právě z této permanentní konfrontace. Nebo hlavně z ní. V Jakubově epistoletě se nikde nemluví výslovně o pronásledování, ale zato o jakýchsi třecích plochách, které jsou dány nekompatibilitostí těch dvou světů. O pnutích a krizích, kterým je z toho člověk vystaven sám v sobě. Je jasné, že budou mít navzájem problémy: sekulární svět nebude tak úplně vědět, co si počít s křesťany, křesťané nebudou tak úplně vědět, co si počít v sekulárním světě. Do takové situace by možná obecně lidová moudrost zněla: *Snažte se nemít problémy*. Jakub místo toho napíše větu, která musí znít provokativně: *To víte, že je mít budete. A buďte rádi, že je máte*. Zbývá už jenom se zastavit u slova, které tu střídavě parafrázuji jako problémy, těžkosti, průšvihy, zkoušky... To slovo zní řecky PEIRASMOS a klasický překlad by byl prostě *pokoušení*. Jenomže slovu *pokoušení* jsme v moderní češtině vzali hloubku. Vnímáme je jako cosi lákavého, čemu bychom ale měli odolát: pokušení vzít si čokoládu, když držím dietu; dát si cigaretu, když se snažím odnaučit kouření. Pokušení někoho svádět nebo se nechat svést. V Novém zákoně má slovo PEIRASMOS daleko drsnější rozměr. Znamená *mít vážný problém*. Dostat se do situací, které mi přerůstají přes hlavu a ze kterých nevím, kudy ven. Specifické je na slově PEIRASMOS to, že tyto situace nebere primárně jako neštěstí, jako katastrofu, nýbrž jako test toho, co ve vás je. Měli jste nějaké ideály – a narazili jste s nimi. PEIRASMOS vlastně jen říká: Ta situace otestovala, jestli ty ideály stály za to (popřípadě: jestli vám stály za to), jestli to, v čem jste spatřovali smysl života, se ukázalo nosné anebo to musíte přehodnotit. Anebo: To pořád ještě je ideál, ale své *možnosti* musíte přehodnotit. PEIRASMOS zkrátka chápe problémy jako test. Tečka. Co nebo kdo je v té které krizi testován, respektive jak dopadne vyhodnocení, to už v tom slově samozřejmě není. A právě tady Jakub naváže a řekne:
Jk 1,3 *Pochopíte, že osvědčení vaší víry*

způsobí vytrvalost. Volněji řečeno: *Vaše víra se osvědčí tím, že vydržíte*. Slovo, které zde tvoří dvojici s PEIRASMOS, je DOKIMION – *osvědčení*. PEIRASMOS neboli naše problémy a nejrůznější průšvihy *otestují*, co se *osvědčí*. DOKIMION je důležité slovo; letmým ohledáním bychom zjistili, že má podobně důležitou roli i třeba v 1. Petrově. Je to slovo, které v určitých dobách bylo na pořadu dne. Ale ještě mnohem důležitější než slovo samo je, k čemu se vztahuje: *osvědčení vaší víry*. Zde se dostáváme k jednomu z klíčových momentů. Bdělý luterán nebo bdělý žák apoštola Pavla už může začít věřit nějaké Jakubovo *skutkaření* – v očekávání věcí příštích, které budou řečeny v následující kapitole. Ale Jakub tu nemluví o tom, jak se osvědčíme *my*. Nýbrž mluví o tom, jak se *nám* osvědčí víra. Víra je *vztah*, který má vždycky dva konce. A tady nejde o to, jak *my* někomu předvedeme svou pevnou víru, jak se před Bohem blýskneme vírou. Tady jde o to, jak se *nám* osvědčí to, čemu věříme (potažmo *ten, komu věříme*). Takže ona paradoxní a poněkud provokativní Jakubova myšlenka zní v úplnosti asi takto: *Mějte radost, když se dostanete do problémů, a třeba i bezvýhodných situací, protože v nich si aspoň otestujete, jestli to, čemu věříte, stojí za víru*. Jestli to, čemu věříte, vás skutečně podrží. A samozřejmě – protože víra má ty dva konce – jestli se toho dokážete držet i vy. Jestli jste se svým přesvědčením oběma nohama na zemi, nebo vám nebylo k ničemu. Zbývající část verše říká: *Pokud se osvědčí, poznáte podle toho, že jste vydrželi*. Že vás podrželo. Jestli vás to, čemu věříte, *podrží* (takže *vydržíte*), pak to znamená, že to úspěšně prošlo testem ze života.
Jk 1,4 *A to, co vytrpíte, ať způsobí, abyste byli dospělí a úplní a v žádném ohledu nebyli defektní*. Dalším důležitým slůvkem, které se těžko jednotně překládá, je HYPOMONÉ. Můžeme je přeložit jako *vytrvalost* nebo také *trpělivost* – v češtině je v těch slovech rozdíl, ale HYPOMONÉ zahrnuje obojí. A především: v základu slova má význam *zůstatvat*. Znamená něco *podstoupit, vytrpět, vydržet – a zůstat*. Abychom si ten jazykový koutek zkompletovali: jakýkoliv problém, do kterého se dostanete, lze chápat

jako PEIRASMOS – *zkoušku*, která otestuje to, čemu důvěřujete a na co v životě spoléháte. A pokud se to, čemu věříte, skutečně *osvědčí* (DOKIMION), pak se to projeví tím, že vás to *podrží* (a vy *vydržíte*) – a to je HYPOMONÉ. Zkušenost, že jste prošli utrpením nebo zoufalstvím a to, čemu věříte, vás podrželo, *by měla mít ve finále ten efekt, že se stanete skutečnými, úplnými lidmi*. Vazba, kterou jsem prve přeložil ať způsobí, zní v řečtině doslova ať *má dokonalý skutek* (tak překládají např. Kraličti). „Mít skutek“ (ERGON ECHEIN) najdeme v řeckých slovnících také ve významu *dát si práci; obtěžovat se s něčím*. Pokud tedy na začátku 4. verše čteme přání, aby HYPOMONÉ měla skutek, můžeme tomu rozumět asi takto: *Kěž si to, co jste vytrpěli (čím jste prošli), s vámi dá tu práci a dotáhne ji až do konce. Až do toho konečného efektu, že – a teď přijde druhá část verše – se z vás stanou úplní, dokonalí lidé*. Je to přání. To znamená: není to *samozřejmé*. Není to automatické, že když někdo projde utrpením, stane se z něj zkušený, opravdový člověk. Nemusí to tak dopadnout. Ale *když* se to povede, *když* to ta HYPOMONÉ dotáhne až do konce, odváží se Jakub mluvit o *úplném, dokonalém lidství*, kterému nic nechybí. Dokonalý člověk není u Jakuba žádný bezchybný svatoušek nebo bezchybný moralista. Jakub má evidentně docela jiné pojetí lidství: Úplný, opravdový člověk je ten, který už byl na dně; který ví, o čem je život a o čem jsou lidská (tedy i naše vlastní) selhání. Který zná bolest. *Takový* člověk – když se to povede a *projde* tím (a ta vytrvalost či trpělivost si s ním dá tu práci a dotáhne ji až do konce), takový člověk je pak *dospělý* (zkušený, opravdový) a představuje úplné lidství, kterému nic nechybí (tedy možná, že nemá na činži nebo na chleba, ale jeho lidskosti nic nechybí).
Jk 1,5 *Pokud někomu z vás chybí moudrost, ať prosí Boha, dávajícího všem štědře a bez odpírání, a bude mu dáno*. Tento verš není jen volnou asociací na to, co bylo právě řečeno, nýbrž má vnitřní logiku: když se to s tou HYPOMONÉ povede dotáhnout až do konce, je z toho lidství, kterému nic nechybí, které není *defektní*.

Pokračování příště

3

(Ježíš jim řekl): "Mějte se na pozoru před každou chamtivostí, neboť i když člověk má nadbytek, není jeho život zajištěn tím, co má."
L 12,15b

Dokud ti není něco odebráno, do té doby si nejsi vědom, jak je to důležité. Počítej, v čem je ti požehnáno a nepočítej své problémy.
* * *

Necht' ve vás přebývá slovo Kristovo v celém svém bohatství: se vši moudrostí se navzájem uče a napomínejte a s vděčností v srdci oslavujte Boha žalmi, chválami a zpěvem, jak vám dává Duch.
Ko 3,16

Jako křesťané jsme učinili 1001 věcí, které nám Ježíš nikdy nepřikázal dělat, ale selhali jsme ve dvou nových přikázáních, které Ježíš dal Církvi. Selhali jsme v tom, abychom "milovali jeden druhého" a selhali jsme "kázat evangelium každému národu".
Neil Rowe

Vánoční poselství?

Byl letošní projev pana prezidenta vánoční? Je zřejmé, že obsahem nikoli. Nemůže ani navazovat na vánoční projevy TGM, jak se někdy deklaruje. Masaryk pronesl spíše jen několik vánočních pozdravů, zásadnější projevy mval k 28. říjnu. Ovšem ten vánoční z roku 1935 je pozoruhodný. Zdůraznil v něm: „Nerozčilujme se otázkami hospodářskými a politickými – problém dneška není jen hospodářský a politický, nýbrž především mravní.“ Vzpomněl v něm „těch slov evangelia a opakuji je vroucně a s plným přesvědčením, v naději, že se všichni, moji spoluobčané a občané všech států, se konečně rozhodnou pro Ježíšovo přikázání čistého lidství.“ A své slovo začal a končil následovně: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle!“

Ovšem těžko chtít po dnešním panu prezidentovi, aby každý rok citoval evangelia. Není farář, aby rok co rok o tomtéž kázal. Navíc utnout se ve svém projevu může i arcibiskup z Canterbury, jak se mu právě letos stalo, když řekl, že „radikální organizace Islámský stát je Herodem dneška, protože jako král Herodes usiluje i ona o vyhnání křesťanů z Blízkého východu“. Jednak v době Ježíšova narození nebyl žádný křesťan, jednak Herodes jako autokrat chtěl vymýtit potenciální nástupce trůnu z rodu Davidova.

„Náznak, symbol, zmínka by se ale jistě najít mohly. Chytrá horákyň by řekla, že letošní projev byl vánoční v tom, že byl pronesen o Vánocích, a to na připomínku Štěpána, pozdějšího mučedníka církve. Právě ten by mohl hlavu státu zaujmout. Byl to sociální pracovník, jenž dostal za úkol opatrovat chudé a opomenuté, zvláště přistěhovalce z ne-židovského, „pohanského“ prostředí, ovlivněné řeckou a římskou kulturou. A zaujmout by mohlo i heslo „ex oriente lux“ mágů, příslých z Blízkého východu. Zřejmě astrologů, hvězdoporců, mudrců obírajících se futurologií a jdoucích za svou hvězdou vstříc očekávanému mesiáši... Adorujících ohrožené, bezmocné dítě, jemuž patří budoucnost a je nadějí pro svět. V souvislosti s tím je nasnadě utečenectví Josefa a Marie v ohrožení života do Egypta. V tomto případě by pan prezident mohl oprávněně připomenout, že ti se po změně politických poměrů vrátili do Nazareta, když se po otci Velkém Herodovi ujal vlády jeho syn Archealos. Nicméně, dost už bylo Vánoc. Šťastnější by byly prezidentské bilanční projevy novoroční. Ten letošní, svým způsobem, k nim oprávněně patří.

Jan Kašper

Reakce čtenářů

Dobrý den, k článku pana Krause „Hostem jsem byl“ - ET-KJ č. 25-26/2015, mám následující připomínky:

1. Že oddělíme t.zv. ekonomické běžence od těch, kdo utíkají před válkou. Dobří radílkové mají asi kouzelný proutek, který jim prozradí, jak jedny od druhých rozeznat To asi opravdu nejde neomylně posoudit, nicméně pokud někdo utíká s celou rodinou, věřím mu, že se bojí o život. Tam, kde jde o lodě plné mladých, silných mužů, kteří statečně zanechali ženy, děti a starce (tedy ty nejslabší) doma a sami šli za lepším, řekl bych, že kouzelného proutku není zapotřebí.
2. Jako by byl nějaký rozdíl mezi smrtí způsobenou kulkou ze samopalů a pozvolnou smrtí následkem hladu a žízně. Tuto větu pokládám za manipulaci, hrající na city a snažící se vzbudit pocit viny. Jestliže je migrující nelegál s to dát za dopravu pašerákům lidí tolik peněz, kolik já jako pracující nikdy pohromadě ve své peněžence neměl (*1968), pak mu jistě nehrozí smrt hladu.
3. Aby nám náš Pán nemusel vmést do tváře: „Hostem jsem byl, a nepřijali jste mě. Neznám vás,“ museli bychom odmítat hosty, nikoli nájezdníky, dobyvatele.

Miloš F. Pechar

Mezinárodní vězeňské společenství pořádá seminář pro dobrovolníky pro oblasti vězeňství

V sobotu 6. 2. 2016 se v Praze koná Seminář pro dobrovolníky pro oblasti vězeňství. Náplní semináře je seznámení účastníků s problematikou práce s odsouzenými a propuštěnými lidmi a dále s dobrovolnickou činností formou dopisování s odsouzenými. Na výše uvedená témata budou přednášet Gabriela Kabátová a Mgr. Kateřina Uhrová. V závěru semináře účastníci od organizátorů obdrží certifikát o školení. Místem konání akce je farní Thákurova 3, Praha 6 - Dejvice (v blízkosti linky metra A, zastávka Dejvická). Konferenční poplatek činí 150 Kč. Přihlášky je možné zasílat do 30. 1. 2015 na emailovou adresu info@prisonfellowship.cz

Knihy navzájem neslučitelné?

(Neformální „rehabilitace“ Jaroslava Haška)

„Brecht na tuto otázku vždycky říkával: Možná se nad tím usmějete – samozřejmě Bibli,“ reaguje Annemarie Stoltenbergová na otázku, jaké tři knihy by si vzala na dovolenou. A dává Brechtovi za pravdu: „Bible je ta nejzáhadnější kniha, jakou znám. Není to kniha 'k přečtení' (dodejme: zde jako by citovala titlek článku z našeho týdeníku). Je to duchovní text, který není úplně a provždy vyložitelný (dodejme znovu: zde jako by citovala prof. Jana Hllera).“ Jakožto přední německá literární vědkyně, kritička a členka poroty prestižní Německé knižní ceny byla Stoltenbergová v květnu roku 2014 hostem televizního pořadu Alpha-Forum. Přepis pětáctýřicetiminutového rozhovoru byl nějakou dobu po odvysílání volně k dispozici na internetu. (Úvodem citovaná pasáž se nachází asi v polovině textu.) Našince patrně nemálo překvapí, že hned na druhém místě po Bibli uvádí Stoltenbergová Haškova Švejka, vydaného v r. 2014 v novém německém překladu: „To je kniha, kterou lze dnes opravdu znovu zcela nově objevit. Jeden je překvapen, jak je moderní, kolik humoru, mazanosti a vůle k přežití v ní je. Ale najdeme

tam i nesmírnou úřední hloupost a svévoli. To jsou témata, která nás dnes zaměstnávají naprosto stejně jako lidi před 100 lety.“ (Požadovanou trojici doplňuje Stoltenbergová dílem Juliána Barnese Flaubertův papoušek.)

O Haškovi proběhla na stránkách Kostnických jisker polemika koncem osmdesátých let (oba účastníci/autoři již nežijí). V paměti mi z ní utkvěla jediná věta: „Haška nemám rád, právě proto však nestrpím, aby se mu křivdilo.“ Věta typická právě v onom (až jaksi povinném) negativním vymezení. Distance vůči Haškovi (a zejména vůči Švejkovi) tvořila odjakživa – minimálně v rámci Československé církve evangelické a Církve československé husitské – nediskutovatelný „ekumenický konsensus“. (Jak mi svého času vysvětloval jeden farář z ČČSH, odkazovat na Švejka může prý být zejména před našimi německojazyčnými bratřími nebezpečné, neboť „oni nás potom mohou za Švejky považovat“.) Vyjádření německé expertky na knihy tento doposud zdánlivě neotřesitelný konsensus zpochybňuje. Jistě zdravě!

František Schilla



73. SVÝM PŘÁTELŮM V KOSTNICI

Rady Pána vážím si nad zlato a drahokamy. Proto doufám, že milosrdenství Ježíše Krista mi dá svého ducha, abych vytrval v pravdě; duch zajisté jest hotov, ale tělo mdlé. Pán všemohoucí buď věčnou odplatou mých pánů, kteří se vytrvale, pevně a statečně zasazují²⁾ o spravedlnost. Jim dá Bůh, aby v království Českém poznali pravdu, ale aby ji následovali, je nutné, aby se navrátili do Čech, odmítli lichou slávu³⁾ a následovali ne smrtelného a bíd-ného krále, nýbrž krále slávy, který dává věčný život. Ó, jak mi bylo milé podání ruky pana Jana⁴⁾, který se neostýchal podat ruku mně, ubohému, tak zavrženému kacíři a spoutanému a takřka ode všech proklatému.⁵⁾ Patrně již nebudu s vámi mnoho mluvit. Proto pozdravujte, kdy to bude pří-hodné, všechny věrné Čechy. Pálec⁶⁾ přišel ke mně do žaláře v době mé nej-větší nemoci a takto mne pozdravil za přítomnosti komisařů: „Nepovstal nebezpečnější kacír nad tebe od narození Kristova mimo Viklefa.“ Také řekl, že všichni, kteří navštěvovali mé kázání, jsou nakaženi tímto kacířstvím.⁷⁾ Podstata chleba hmotného trvá ve svátosti oltářní. Já mu řekl: „Ach, mistře, jak krutě jsi mne pozdravil a jak těžce hřešíš! Hle, zemřu, nebo když se snad uzdravím, budu upálen. Jaké tedy odměny dostane se ti v Čechách?“ atd. Toto snad neměl jsem napsat,⁸⁾ aby se nezdálo, že ho zle nenávidím. Vždy zachovával jsem v mém srdci slova: „Nedoufejte v knížata,“ a opět: „Proklet buď muž, který doufá v člověka, opírá se o pouhé tělo.“ Pro Boha, buďte opatrní při pobytu i při návratu; nenoste listy, knihy různě poslejte skrz pomoc přátel. Jistě vězte, že veliký boj jsem měl se sny, nechci je však obšír-ně uvádět, neboť o útěku papeže⁹⁾ se mi napřed zdálo, a hned tu noc potom, co mi o něm pan Jan vypravoval, řekl: „Vám se papež navráť.“ Také o zaje-tí mistra Jeronýma¹⁰⁾ se mi zdálo; třeba ne v tom způsobu. Všechno mé žalá-řování, kam budu veden a jak se potom vskutku stalo, jsem viděl, i když ne v tom způsobu. Mnozí plazi se mi častěji zjevili, měli hlavy i na ocasech, ale žádný nemohl mne uštknouti, a mnoho jiného. To píší, ne že bych se poklá-dal za proroka a vynášel, nýbrž abych vám pověděl, že pokušení jsem měl na těle i na duši a převeliký strach, abych nepřekročil příkázání Ježíše Krista. Již zvažuji slovo mistra Jeronýma, který řekl: Jestliže půjdu na sněm, tuším, že se nevrátím. Také mi řekl jakýs dobrý látař,¹¹⁾ Ondřej Polák, když se se mnou loučil:¹²⁾ „Bůh buď s tebou! Zdá se mi, že se nevrátíš,“ atd. Milý¹³⁾ v Bohu věrný a vytrvalý rytíři, pane Jene, ať ti dá nebeský král, ale ne Uher-ský¹⁴⁾, věčnou odplatu za tvou víru a práci, kterou máš se mnou.

73. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme. V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

73. Svým přátelům v Kostnici¹⁾
R. 1415, po 8. červnu. (1415, 9 června.)

Páni a přátelé čeští v Kostnici přesvědčili se při třetím slyšení jednáním sněmovníků a zvlášť Zikmundovým (viz list 76), že Husovi není pomoci; proto mu, jak se zdá, poslali potěšný list, připomínající mu radu a usouzení Boží; odpovědí na to jest pří-tomný list. Hus doufá, že s pomocí Kristovou setrvá při pravdě, zpravuje o rozmlu-vě s Pálčem, vybízí k opatrnosti, vypravuje, jaké měl sny a jak mu někteří dávno již smrt předpovídali.

¹⁾ Pal. 222. ²⁾ Nyní nepochybně o dosažení ještě jednoho slyšení pro Husa. ³⁾ Ve slu-žbě Zikmundově. ⁴⁾ Z Chlumu. ⁵⁾ To stalo se při východu. když Hus od třetího slyše-ní byl veden. ⁶⁾ To se stalo v prvním vězení Husovu v klášteře dominikánském, asi v prosinci 1414, kdy před těžce nemocného předvádění byli svědkové, aby podle plat-ného řádu v přítomnosti jeho přísahali. Viz také listy 56, pozn. 3, 57, pozn. 7, o Pálčovi vůbec úvod list 54. ⁷⁾ Viz č. 69, p(>zn. 4 a č. 70. ⁸⁾ Viz č. 62, pozn. 5. ⁹⁾ Viz úvod č. 65. ¹⁰⁾ Viz E. ¹¹⁾ Krejčí v Praze. ¹²⁾ Následující slova až do konce jsou v latinském textě česká. ¹³⁾ Tímto oslovením Jana z Chlumu končí Mis. ¹⁴⁾ Zikmund.

Evangelický farář a církevní historik Josef Lukášek (26. 1. 1874 – 3. 2. 1947)

Pocházel z evangelické učitelské rodiny v Humpolci a studoval teologii ve Vídni a v Erlangen. Působil pak jako vikář v Opatovicích (1895-96) a jako katecheta a správce Lutherova ústavu v Hradci Králové (1896-98), jako farář v Pozděchově (1898-1907) a spolu s Dr. Ferd. Hrejsou v Praze u Sal-vátora (1907-20). 1913 se stal licenciátem teologie a 1920-34 působil jako vojenský superintendent. Pracoval rovněž v České diakonii. Za svou his-torickou práci obdržel záslužný kříž a čestný doktorát teologie v litevském Kaunasu.

Z jeho spisů jmenujme: Joachim Ondřej hrabě Šlik, Příspěvky k dějinám evangelické církve v Praze, Bedřich Vilém Košut, Josef Růžicka, Jan Janata a naše minulost; přispěl rovněž do Almanachu Kostnické jednoty. Podle svědectví současníka byl neobvyčejně pilný, svědomitý a povahou milý.

Bohuslav Vik

Kdo by se nebál tebe, Pane, a nevzdal slávu tvému jménu, neboť ty jediný jsi Svátý.
Zj 15,4a

Ať sám Bůh, Bůh pokoje, nás učiní svatými v každém ohle-du; ať nás uchovává neporušené na duchu, těle i duši, bez hříchu, když náš Pán Ježíš Kristus přichází. Ten, který nás povolává, zaslouží naši důvěru: on to učiní.

Pavel Filipi – kazatel

Už na fakultě jsem měl potíže s při-jetím křtu jako svátosti. Pročetl jsem několik odborných článků k otázce teologie křtu, nějaké otázky a odpo-vědi z katechismů, s námahou jsem se prokouсал i jednou statí Karla Bartha, ale marně; situace se nezlep-šila a tak jsem byl po dobu několika let tajným heretikem, který tápe, hledá a nic nenalézá. S obavami jsem sledoval zápas a utrpení jednoho našeho faráře, který v severních Če-chách se dostal do sporu s vlastním sborem a církevní vrchností ohledně křtu dětí. Tento konflikt skončil nakonec rezignací a vystoupením bratra faráře z církevní služby.

Křest dětí je i dnes pro naše některé kazatele problémem. Potíže mají i někteří věřící laici a rodiče, kteří se nakonec po rozhovoru s farářem rozhodli dát své dítě pokřtít.

Je zajímavé, že cestu z mých po-chybností mi neukázali věhlasní bib-listé, mágové exegetických kouzel a trpělivi luštitelé řeckého a hebrejské-ho biblického textu, ale obyčejný docent, který byl v roce 1977 po-volán evangelickou fakultou na ka-tedru praktické teologie a po 38 le-tech poctivě učitelské a vědecké práce 28. 12. 2015 zemřel. Pohřební shromáždění se konalo ve Vino-hradském sboru.

Byl to můj dobrý známý a bratr, a tak jeho náhlá smrt mě překvapila. Rád jsem četl jeho knížky, kázání a v roce 1997 vydaná knížečka s ná-zvem „*Kdo slyší můj nářek*“ (s podtitu-lem Poslání kajících žalmů) je oprav-du výjimečné čtení, srozumitelné a potěšující. Také vřele doporučuji větší studii s názvem „*Hostina chu-dých*“ (Kalich 1991), kterou by měl mít v knihovně každý evangelík. Měl jsem štěstí, že jsem v miroslav-ském kostele s napětím a samozřej-mě i se zvědavostí poslouchal křest-ní kázání bratra profesora. Příběh z knihy Jozue (3,14 - 4,8) vypráví o dvanácti kamenech, přecházení Jor-dánu a truhle úmluvy v korytu řeky; to nevypadalo jako nejvhodnější biblická látka pro křestní kázání, ale pozor, praktický teolog se nedal a vyložil starozákonní oddíl srozumi-telně a s patričnými důkazy a apli-



kacemi. Překvapení bylo na straně všech posluchačů. Dvakrát na své cestě z Egypta do své zaslíbené země musel Izrael přes vodu: přes Rudé moře, když opou-štěl Egypt, přes rozvodněný Jordán, když vstupoval do země zaslíbené. Dvakrát musel být vodní živel roze-tnut ve dví, aby se otevřela cesta. Izrael putuje doslova „cestou neces-tou“. Voda je necestou, místem, kde cesta není. S trochou námahy se dá cestovat pouští, horami, skalami – ale vodou se cestovat nedá. Překro-čit Jordán na druhou stranu zname-nalo život, nikoli smrt. Žádný Jor-dán cestu k novému životu v Božím království nemůže zavřít. Pro Boží lid je ve všech dobách příznačné: nezastaví se před žádnou překáž-kou, překračuje hranice časů a míst, neváže se na jeden způsob života, na jednu kulturu, na jeden jazyk, na jeden společenský řád. Lid, který jde a přichází, překračuje hranice – tak-o-vé je naše určení. Do tohoto Jordánu vstoupila truhla Hospodinovy úmluvy a „tu vody řítící se shora zůstaly stát a ty, které tekly dolů, se vytratily a lid mohl přejít suchou nohou.“ Jozue ve svém příběhu nešetřil vodou. a tak každé dítě i dospělý je po křtu viditelným znamením života a Kristovy věrnos-ti (podle J. M. Lochmana jde při křtu také o remissio peccatorum – odpu-štění hříchů a na znamení teče voda, dítě pláče a za tím vším je skryt Boží laskavý čin).

Nin – počátky starochorvatské církve

Za Římanů se nazýval Aenona. Pod názvem Nin byl jednou z prvních trvale Slovany osídlených osad. V 9. století je síd-lem chorvatského knížete a biskupa . A právě sem přinesli z Čech vyhnaní žáci Cyrila a Metoděje slovanské písmo – hla-holici. Zdejší biskup Grigur se v 10. století stal obráncem staroslověnské církve. Utkal se slovně se splitským bisku-pem. Staroslověnská chorvatská církev byla pak zakázána. Hlaholice se však v Dalmácii udržela velmi dlouho a v podstatě se dá říci, že se zde udr-žela dodnes.

Kostel sv. Kříže je ukázkou předrománského chrámu v typicky chorvat-ském slohu. Byli tu korunováni první chorvatští králové. Je nejmenší kated-rálou na světě. Velikost tohoto kostela, jeho harmonické pojetí a krása ztě-lesňuje ducha doby. Nedaleko stojící socha Grigura Ninského, jejímž tvůr-cem je Ivan Meštrovič, je symbolem boje za starochorvatskou církev . (*Nedaleko Ninu (severozápadním směrem) můžeme vidět neobvyklou stavbu koste-la sv. Mikuláše . Má čtyřlístovou dispozici . Nástavba, připomínající obrannou věž, vznikla v období turecké invaze.)*



Ladislav Bulíček

Vážení bratři a sestry ,
pojedte s námi na poznávací zájezd „*Za počátky křesťanství v Dalmácii*“, který pořádá CK Split tour Trutnov v termínu 9. 9. - 18. 9. 2016. Poznáte s námi krásnou přírodu Střední Dalmácie a nahlédnete též do její přebohaté historie . Budete zde dobře ubytováni nedaleko městečka Omiš s možností koupání a slunění na pobřeží stále modrého Jadranského moře. **Cena zájezdu je 7500 Kč** za osobu (doprava, ubytování a pojištění). Podrobnosti najdete detailně na www.tsplittour.cz; dotazy na tsplittour@tsplittour.cz, tel.: 499 810 246 nebo kecilub@humlak.cz

A když v závěru svého kázání vy-zvedl kazatel dítě vysoko nad hlavu, s pokorou oslovil posluchače a řekl jim: **to je vaše dítě a vy jste jeho bra-tři a sestry; vezměte je mezi sebe a společně s ním jděte do království Božího a dosvědčujte mu, co platí v životě a smrti. A že nebeskému otci se zalíbilo dát jemu i vám ten největší dar - dar království.**

A tak jsem v této chvíli pochopil co je to křest. Jde o start dítěte, rodičů, kmotřů, a sboru na trati po neznámé cestě, plné překážek a nečekaných překvapení, ale k cíli, který je ově-řen a proveněn Božím zaslíbením.

zš

PAVEL FILIPÍ (26.5.1936 - 28.12.2015)
Po studiu na Komenského evange-lické bohoslovecké fakultě působil jako vikář ve farních sborech praž-ského seniorátu ČCE. Od 1. 1. 1967 se stal asistentem Ekumenického in-stitutu při KEBF, následně odbor-ným asistentem (1972) a v roce 1975 docentem (habilitační spis *Ekume-nické motivy v českém evangelictvi* 19. století, 1974). V roce 1977 byl jmeno-ván profesorem pro praktickou a ekumenickou teologii na KEBF, po roce 1990 byl profesorem Evange-lické teologické fakulty Univerzity Karlovy, vedoucím katedry praktic-ké teologie a ředitelem jejího Eku-menického institutu.

V letech 1999 - 2005 zastával funkci děkana ETF UK, tutéž funkci vyko-nával pak ještě krátce i v roce 2010. Z jeho publikací uvádíme např. *Do nehlubších hlubin, Kalich, Praha 1990; Kdo slyší můj nářek. Poselství kajících žalmů, Mlýn, Jihlava 1997; Pozvání k naději. Kapitoly o homiletické herme-neutice a exegesi, Kalich, Praha 2006; Kolik zbývá z noci - kázání, Kalich, Praha 2006; Po ekumenickém chod-níku, Kalich, Praha 2008; Pozvání k oslavě. Evangelická liturgika, Kalich, Praha 2011.*

Pavel Filipi byl dlouho aktivním čle-nem redakční rady Kostnických jis-ker a s Kostnickou jednotou spolu-pracoval např. formou přednášek.

(red)

Inzerce

MUCHOMŮRKA - V CENTRU KRKO-NOŠ nabízím chalupu k pronájmu pro skupinové pobyty - max. kapa-cita 25 osob, týdenní turnusy. Informace u bratra faráře Samuela Hejzlara, e-mail: sammyhej@gmail.com; tel.: 603578108.

č. 1

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotli-vé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevra-cí, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Prodution s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X